

Fullmäktige 11.12.2023 § 148

§ 148

Tredje delårsrapporten 2023

Beredning och upplysningar:
Jyrkkä Maria
Skyttä Samuli
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige

1

antecknar den bifogade tredje delårsrapporten 2023 och utfallen av resultatmålen för kännedom

2

godkänner avvikelser från uppnåendet av följande resultatmål:

- Behandlingstiden för tillstånd inom byggande förbättras så att 85 procent av ansökningarna beslutas inom högst 75 dygn
- Ökningen av verksamhetsutgifterna dämpas i enlighet med programmet En ekonomiskt hållbar stad och budgeten.
- Ungdomsarbetslösheten minskar till 2019 års nivå.

3

godkänner följande ändringar av anslag, inkomstbudgeter och resultatmål:

Resultatenheten för livskraft

1230 Idrottsnämnden

ökning av anslaget 1 200 000 euro

minskning av inkomstbudgeten 700 000 euro

1210 Resultatenheten för näringar och sysselsättning

ökning av anslaget 1 300 000 euro

minskning av inkomstbudgeten 300 000 euro

31 Sektor för fostran och lärande

ökning av anslaget 26 488 000 euro

44100 Kollektivtrafik

minskning av inkomstbudgeten 615 000 euro

4200 Miljö- och byggnadstillsynscentralen

minskning av inkomstbudgeten 1 000 000 euro

4400 Stadsmiljösektorns stab

ökning av anslaget för investeringar 800 000 euro

4500 Affärsverket Esbo lokaler

minskning av intäktsmålet 7 000 000 euro

Balansenheter

Balansenheten Storå kern

minskning av inkomstbudgeten 2 700 000 euro

4

antecknar Esbo stads koncernrapport för januari–september 2023 för kännedom.

5

fastställer den bifogade ingående balansräkningen för 2023.

Behandling

Beslut

Fullmäktige:

Stadsstyrelsens förslag godkändes enhälligt.

Redogörelse

1. Tredje delårsrapporten januari–oktober 2023

Fortfarande stora osäkerhetsfaktorer i omvärlden

Rysslands fortsatta anfallskrig i Ukraina, de snabbt stigande kostnaderna och räntorna fortsätter att skugga de ekonomiska utsikterna. Det försämrade sysselsättningsläget kommer med fördröjning att återspeglas också i skatteinkomsternas utveckling. Innevarande år har den ekonomiska prognosen försämrats väsentligt jämfört med prognosen ännu i början av året. För närvarande verkar det bli recession i Finland och en återgång till ekonomisk tillväxt skjuts på.

Utöver de globala ekonomiska utmaningarna har det varit exceptionella tider i kommunsektorn på grund av osäkerheten i anslutning till vårdreformen. Därför har kalkylerna i anslutning till reformen och i synnerhet statsandelsuppgifterna, som i hög grad påverkar finansieringsbasen, ändrats flera gånger under året. Kommunernas finansieringsbas är mycket osäker under de kommande åren, vilket har en betydande inverkan på tjänsterna för barn och unga till exempel i Esbo.

Esbo växer kraftigt, vilket märks särskilt i ökningen av antalet barn och unga. Liksom året innan har folkmängden ökat kraftigt också i år. Enligt prognosen blir folkökningen 8 700 invånare 2023. Fram till slutet av september var folkökningen 6 610 och folkmängden nästan 312 000. Folkökningen är exceptionellt stor och avviker väsentligt från hela landet i snitt.

Antalet arbetslösa började öka igen efter i våras. I slutet av 2023 var andelen arbetslösa av arbetskraften i Esbo 8,7 procent, det vill säga 0,5 procentenheter högre än ett år tidigare. Antalet arbetslösa arbetssökande i Esbo var 13 391 personer i slutet av september, det vill säga 8,6 procentenheter (1 060 personer) högre än ett år tidigare. Arbetslösheten är dock väsentligt högre än för fyra år sedan, då antalet arbetslösa var 10 882 i Esbo. Antalet långtidsarbetslösa i Esbo var 4 997 i slutet av september. Antalet var 5 208 ett år tidigare och 3 490 fyra år tidigare. Samtidigt annonserades 2 012 lediga jobb av Esbos arbets- och näringsbyrå.

2. Verksamhetskostnaderna överskrider budgeten – inkomsterna av tidigare års beskattning och den allmänna löneutvecklingen

höjer kommunalskatteintäkterna och kompenserar överskridningar

Verksamhetsbidragets underskott torde bli 19,5 miljoner euro sämre än budgeterat. Detta beror i synnerhet på att verksamhetsbidraget i sektorn för fostran och lärande blir 17 miljoner euro sämre än i den ändrade budgeten. Försämringen beror också på att markförsäljningsinkomsterna underskrids och att anslaget för arbetsmarknadsstöd överskrids. Båda dessa poster avspeglar hur det allmänna ekonomiska läget och konjunkturerna påverkar stadens ekonomi.

De externa verksamhetsintäkterna torde överskrida budgeten med 7,5 miljoner euro. Intäkterna genereras emellertid av projekt som får extern finansiering och som ökar de externa kostnaderna minst lika mycket. Markförsäljningsintäkterna har minskat och de budgeterade intäkterna av klientavgifterna underskrids, vilket minskar verksamhetsintäkterna.

Nettokostnaderna (verksamhetsbidraget) torde bli –908 miljoner euro, cirka 19,5 miljoner sämre än i den ursprungliga budgeten.

I januari–oktober var skattefinansieringen (skatter och statsandelar) 1 066 miljoner euro. Budgeten torde överskridas med 34,7 miljoner euro.

En del av inkomsterna från tidigare års beskattning med högre skattesatser och högre andelar av samfundsskatten har influtit först i år. Detta höjer skatteintäkterna i hela landet år 2023. Sådana skatteinkomster inflyter inte längre nästa år. Skatteintäkterna har dessutom påverkats av lönesummans och arbetspensionernas utveckling.

Konjunkturerna och den ekonomiska osäkerheten försvårar utarbetandet av en lägesbild av inflödet av skatteinkomster. Även om prognosen för kommunalskatteintäkterna har höjts, har prognosen för samfundsskatten på motsvarande sätt sänkts. Företagens resultatutsikter har försämrats väsentligt efter sommaren, och därför betalar företagen mindre förskottsskatt. Inflödet av samfundsskatt har alltså minskat. Finansministeriet har sänkt samfundsskatteprognosen med cirka 100 miljoner euro för innevarande och nästa år. På basis av den senaste samfundsskatteredovisningen till Esbo är det sannolikt att den nuvarande prognosen för samfundsskatten måste sänkas ytterligare.

Prognosen för fastighetsskatten har höjts med 2 miljoner euro efter augusti. Ökningen beror i synnerhet på att byggnadernas beskattningsvärden har stigit, eftersom deras återanskaffningsvärden har höjts när byggnadskostnaderna har ökat.

Eftersom det ekonomiska läget och utsikterna förändras så snabbt är det skäl att förhålla sig reserverat till skatteintäkternas utveckling.

Resultatprognosen för fonderna har höjts med drygt 9 miljoner euro på grund av avyttring ur investeringsfonden. Finansieringsintäkterna överskrider budgeten med allt som allt 12,6 miljoner euro.

Årsbidraget torde bli 380,6 miljoner euro och räkenskapsperiodens resultat 190 miljoner euro, i synnerhet på grund av kommunalskatteinkomsternas gynnsamma utveckling och de finansiella intäkterna.

Investeringarna torde uppgå till cirka 322,9 miljoner euro, vilket underskrider budgeten med nästan 27 miljoner euro. Detta beror

närmast på att schemaläggning av byggande har preciserats och på att projektet för reparation och nybyggnad av Hagalunds simhall har avbrutits.

I budgeten för 2023 var upplåningsfullmakten 51 miljoner euro, men budgetlån behöver inte lyftas på grund av god likviditet i stadens kassa.

Genomförandet av produktivitets- och anpassningsprogrammet En ekonomiskt hållbar stad

I budgeten för 2023 var produktivetsmålet 19,3 miljoner euro, Av detta mål torde 15,3 miljoner euro nås enligt delårsrapporten, vilket är 4 miljoner euro mindre än budgeterat. Prognosen har försämrats med 1,8 miljoner euro från årets andra delårsrapport.

De största underskridningarna, enligt prognosen:

Målet för den årliga vinsten av markförsäljning höjs åter till 60 miljoner euro 2023–2025. Redan under det första året finns det tecken på att konjunkturerna för bostadsproduktion och marköverlåtelse snabbt försämrats.

Målet att effektivisera lokalanvändningen torde inte nås. De interna hyrorna stiger på grund av bland annat betydligt ökade underhållskostnader, vederlag och kapitalhyror. På grund av beslutsfattande och hyresavtalens längd minskar koncentreringen av kontorslokaler användningen av externa lokaler åren 2022–2025. Användningen av externa lokaler har minskats och verksamheten i lokalerna på till exempel Teknikvägen och Ämbetsplatsen har ökat.

Målet för minskning av personal inom finsk undervisning underskrivs bland annat på grund av en kraftig ökning av förberedande undervisning. Dessutom höjdes anslagen för personal i budgeten.

Kollektivtrafikens kostnader kan inte heller sänkas i år.

3. Avvikelser från uppnåendet av resultatmålen

För år 2023 uppställdes 26 resultatmål, som styr stadens och resultatenheternas verksamhet. Dessa mål följs upp med olika kriterier och en del av dem kan bedömas först i slutet av året eller i samband med bokslutet.

För närvarande bedöms att 14 mål uppnås, 7 mål uppnås i huvudsak, 3 målfall har avvikelser och 2 mål kan inte ännu utvärderas. Det har visats sig att målen för främjande av ungas aktiviteter och välbefinnande är svårare att nå än tidigare. Det globala läget gör det svårt att nå många mål, såsom finansieringen av uppstarts företag. Sysselsättningsläget har inte heller återgått till nivån före coronapandemin. Det är svårt att samtidigt förbättra produktiviteten och stävja verksamhetskostnaderna.

4. Ändringar i budgeten

Driftsekonomi

Resultatområdet för livskraft: resultatenheten för idrott

Avgiftsintäkterna för resultatenheten för idrott underskrider budgeten med cirka 0,7 miljoner. De viktigaste skälen är att Mattby simhall var stängd i två månader och att prognosen för antalet simhallsbesök underskrivs. Antalet simhallsbesök har ännu inte stigit till nivån före

coronapandemin. Dessutom inverkar fördröjningen av öppningen av friluftsbadet något på antalet besök och inkomsterna. I övrigt var antalet besök större under sommaren än året innan.

Verksamhetskostnaderna torde överskrida budgeten med 1,2 miljoner euro. Lokalhyrorna steg med 0,8 miljoner euro efter att budgeten för 2023 fastställts. Højningen gällde i huvudsak skolornas idrottslokaler.

Skötselvederlaget för Mattby simhall steg 1.6.2023 med 67 000 euro per månad. Ökningen av skötselvederlaget beror i huvudsak på ökade energikostnader.

Resultatområdet för livskraft: resultatenheten för näringar och sysselsättning

Lönesubventionsersättningarna torde underskridas med 0,3 miljoner euro. Reformen som gäller lönesubvention trädde i kraft i juli 2023. Villkoren för lönesubventionens maximibelopp och för stödandelen ändrades.

Stadens andel av arbetsmarknadsstödet torde överskridas med 1,5 miljoner euro. Prognosen är 29 miljoner euro år 2023. I januari–oktober var utfallet 4 procent högre än under motsvarande tid i fjol. Överskridningen av arbetsmarknadsstödet kan delvis täckas med överföringar inom resultatenheten. I anslaget föreslås en højning på sammanlagt 1,3 miljoner euro.

Sektorn för fostran och lärande

Verksamhetskostnaderna för nämnden för fostran och lärande torde överskridas med sammanlagt 26,5 miljoner euro. Verksamhetskostnaderna torde överskridas med 9,7 miljoner euro. Nettoöverskridningen är 16,8 miljoner euro.

Finsk småbarnspedagogik överskrider kostnaderna för personal- och arbetskraftshyrning med 10,2 miljoner euro. Överskridningen omfattar projektanställda 5,1 miljoner euro, mera personal till följd av det ökade antalet barn 3,7 miljoner euro samt löneförhøjningar som var större än budgeterat 1,4 miljoner euro. Måltidstjänsterna överskrider med 0,9 miljoner euro på grund av det ökade antalet barn. Servicesedeln överskrider med 2,5 miljoner euro. Højningen av värdet på servicesedeln var över 2 procent större än budgeterat. Stödet för privat vård av barn överskrider med 1,3 miljoner euro, ty den lagstadgade indexhøjningen är större än budgeterat och antalet barn ökar. Stödet för hemvård av barn överskrider med 1 miljon euro, ty det fanns ingen budgetreservering för den lagstadgade indexhøjningen. Antalet mottagare av flexibel vårdpenning ökade.

Personalkostnaderna för finsk utbildning överskrider med 11,0 miljoner euro.

Löneförhøjningarna inklusive justeringspotterna var 2,1 miljoner euro mer än budgeterat.

Förberedande undervisning överskrider med 3,2 miljoner euro. Hösten 2021 gavs förberedande undervisning i 33 grupper, i slutet av maj 2023 i 66 grupper, och ökningen fortsätter läsåret 2023–2024. Projektkostnaderna överskrider budgeten med 5,1 miljoner euro och projektintäkterna överskrider likaså. Köptjänster överskrider budgeten med 0,2 miljoner euro samt material och förnödenheter 0,4 miljoner euro på grund av den allmänna højningen av kostnadsnivån. Hyreskostnaderna överskrider med 0,8 miljoner euro.

I tilläggsanslagen beaktas också investeringsbokföringarna i sektorn för fostran och lärande och aktivering i investeringarna av kostnader för första inredning av lokaler i slutet av året.

Verksamhetskostnaderna för utbildning på andra stadiet och ungdomstjänster underskreds med 1,0 miljoner euro.

I stadsmiljösektorn torde kollektivtrafikens intäkter underskrida budgeten med 0,6 miljoner euro. I kollektivtrafikens budget ingår 1,2 miljoner euro av Helsingforsregionens trafik (HRT) för spårvagnstrafikens infrastruktur. Ersättningen för infrastrukturen betalas från början av månaden efter den månad då trafiken inleddes. Den budgeterade ersättningen har utarbetats i samarbete med HRT och då räknade uppskattades det att spårvagnstrafiken inleddes i augusti, varvid HRT skulle ha betalat ersättning från och med september. Trafiken inleddes emellertid 21.10.2023, varvid ersättningen betalas från och med november. Kostnadsminskningen är 0,6 miljoner euro

Miljö- och byggnadstillsynscentralens intäkter torde underskridas med 1 miljon euro. På grund av byggnadsbranschens konjunkturläge underskreds de budgeterade avgiftsintäkterna av byggnadstillsynens tillståndsbeslut.

Storåkerns balansenhets. De budgeterade tomtförsäljningarna har bland annat på grund av planläggningen skjutits fram med ett par år. Dessa skulle ge en försäljningsvinst på 2,7 miljoner euro.

Affärsverket Esbo lokalers resultatmål underskriver budgeten med 7 miljoner euro.

Orsaken är att intäkterna av externa lokalhyror, användartjänster och försäljningsvinster underskriver dispositionsplanen. Ändringarna i intäkterna på grund av grundandet av välfärdsområdet har varit större än man räknat med.

Konjunkturen har dessutom lett till minskad efterfrågan på och minskat intresse för lokaler.

Esbo lokalers externa kostnader torde överskridas med cirka 2 miljoner euro, i huvudsak på grund av att den höjda räntenivån ökar finansieringsvederlagen.

Höjningen av räntenivån höjer Esbo lokalers interna räntekostnader med 1,4 miljoner euro och stadens interna ränteintäkter överskrids i motsvarande mån.

Investeringar

Tekniska nämnden. Inledningen av byggandet av Stadsbanan har försenats och därför torde anslaget på 10 miljoner euro underskridas med 2 miljoner euro. Projektet Jokeri 1 har avslutats tidigare än beräknat. Anslaget är 8,05 miljoner euro för 2023 och på grund av att projektet blir färdigt snabbare än planerat behövs ett tilläggsanslag på 2 miljoner euro för 2023.

Stadsmiljösektorn. Markanskaffningen var livlig i början av året och anslaget på 11 miljoner euro har redan använts eller är bundet. De viktigaste markförvärven i slutet av 2023 gäller området för Mossbergets metrodepå, strandparkerna i Otnäs, ett parkområdet och en kvartersdel i Notudden samt markbyten med Esbo bostäder Ab. För anskaffning av dessa behövs ett tilläggsanslag på 800 000 euro.

Esbo lokalers projektanslag för 2023 torde underskridas med 26,6 miljoner euro. Från projektet för Hagalunds simhall överförs 5,5 miljoner euro oanvända anslag till följande projekt som överskrider sina anslag:

– Kalajärven koulu 3,0 miljoner euro. Tilläggsanslaget behövs på grund av en indexjustering av kostnadsförslaget samt för oväntat stora tilläggs- och ändringsarbeten.

– Tapiolan päiväkoti 0,341 miljoner euro. Objektet är skyddsmärkt och ombyggnaden har varit mer omfattande och svårare än väntat.

– Mankkaan päiväkoti 1,2 miljoner euro. På grund av att projektet försenades underskreds anslaget med 1,2 miljoner euro 2022. Det behövs i stället en anslagsökning på 1,2 miljoner euro i år.

– Reparation av fasaderna på Björholm 0,416 miljoner euro. På grund av att projektet försenades underskreds anslaget med 0,8 miljoner euro 2022. Det behövs i stället en anslagsökning på 0,416 miljoner euro i år.

– Tähystäjän päiväkoti 0,53 miljoner euro. Projektet håller tidsplanen men kostnaderna utfaller inte på de år som planerats. I år behövs en anslagsökning på 0,530 miljoner euro.

5. Esbo stads koncernrapport för januari–september 2023

Koncernrapporten för januari–september 2023 innehåller väsentliga uppgifter om Esbokoncernens viktigaste sammanslutningars ekonomi och verksamhet med tanke på de resultatmål som fullmäktige ställt upp.

Fullmäktige har i budgeten för 2023 uppställt 31 mål för stadens koncernsammanslutningar, av vilka 21 torde uppnås (Q2/2023: 24 st.). Det bedöms att 10 resultatmål uppnås delvis (Q2/2023: 6 st.). Alla mål torde nås åtminstone delvis (Q2/2023: 1 st.).

6. Fastställande av Esbo stads ingående balansräkning 2023

Välfärdsområdets utbrytning förorsakade en diskontinuitet i balansräkningen, och därför ska fullmäktige fastställa den ingående balansräkningen 2023. Enligt 3 kap. 3 § 1 mom. 5 punkten i bokföringslagen ska den ingående balansen basera sig på den föregående räkenskapsperiodens utgående balans. Den bokföringsskyldige ska se till att ändringarna i de ingående saldona dokumenteras tillräckligt för att säkerställa en fullständig verifieringskedja från föregående års utgående balans till de slutliga ingående saldona.

Bokföringsnämndens välfärdsområdes- och kommunsektion har 16.5.2022 gett utlåtande om behandlingen i kommunens och samkommunens bokföring av de 128 förmögenhets- och kapitalposter som överförs till välfärdsområdet. Enligt utlåtandet posterna som förändringar i de ingående saldona i den ingående balansen för 1.1.2023. Syftet med bokföringen av den ingående balansen är att de överföringar av förmögenhets- och kapitalposter som bokförs mot grundkapitalet inte redovisas som affärshändelser för 2023 i tablån över budgetutfallet eller i finansieringsanalysen. Övriga poster bokförs som affärshändelser för 2023 och de kan påverka resultatet för 2023.

Bestående aktiva

De andelar i samkommunerna och den lösa egendom som överförs till välfärdsområdet dras av från kommunens tillgångsposter. Överföringen

bokförs i kommunens bokföring mot grundkapitalet, om inte kommunen beslutar något annat. Bokföringen genomförs som en överföring mellan posterna i balansen.

Rörliga aktiva

Lös egendom som överförs till välfärdsområdet dras av från kommunens tillgångsposter. Överföringen bokförs såsom överföringar av tillgångsposter i bestående aktiva.

Främmande kapital

Enligt 42 § 1 mom. i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen (införandelagen) ska semesterlöneskulden som överförs till välfärdsområdet bokföras som grundkapital. Bokföringen genomförs som en överföring mellan posterna i balansen.

Balansräkning för jämförelseåret

Bokföringarna av överföring av egendom och kapital med stöd av införandelagen är inte till sin karaktär ändringar i bokföringsprinciperna eller rättelser av fel från tidigare år. I kommunens bokslut för 2023 görs inga rättelser i den utgående balansräkningen för 2022, utan de nödvändiga uppgifterna antecknas i noterna.

I den ingående balansen för 2023 har det, i enlighet med utlåtandet, bokförts andelarna i samkommunerna (69 626 896,10 euro), övriga aktier (13 614,09 euro), lös egendom (11 185 471,62 euro), lager (4 270 295,60 euro) och semesterlöneskuld för den överförda personalen (36 986 664,82 euro) som överförs till Västra Nylands välfärdsområde mot grundkapitalet. Bokföringen har gjorts som överföringar mellan posterna i balansen.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 4.12.2023 § 326

Föredragande
Stadsdirektör Mäkelä Jukka

Stadsstyrelsen godkänner överföringar av anslag

Från Esbo lokalers nybyggnadsprojekt, Hagalunds simhall, överförs

- 3 000 000 euro till projektet Kalajärven koulu
- 341 000 euro till projektet Tapiolan päiväkoti
- 1 200 000 euro till projektet Mankkaan päiväkoti
- 416 000 euro till projektet Björnholms fasadrenovering
- 530 000 euro till projektet Tähystäjän päiväkoti

Inom tekniska nämndens investeringar i fasta konstruktioner och anordningar överförs 2 000 000 euro från Stadsbanan till projektet Jokeri 1.

Dessutom föreslår stadsstyrelsen att fullmäktige
Fullmäktige

antecknar den bifogade tredje delårsrapporten 2023 och utfallen av resultatmålen för kännedom

2

godkänner avvikelser från uppnåendet av följande resultatmål:

- Behandlingstiden för tillstånd inom byggande förbättras så att 85 procent av ansökningarna beslutas inom högst 75 dygn
- Ökningen av verksamhetsutgifterna dämpas i enlighet med programmet En ekonomiskt hållbar stad och budgeten.
- Ungdomsarbetslösheten minskar till 2019 års nivå.

3

godkänner följande ändringar av anslag, inkomstbudgeter och resultatmål:

Resultatenheten för livskraft

1230 Idrottsnämnden

ökning av anslaget 1 200 000 euro

minskning av inkomstbudgeten 700 000 euro

1210 Resultatenheten för näringar och sysselsättning

ökning av anslaget 1 300 000 euro

minskning av inkomstbudgeten 300 000 euro

31 Nämnden för fostran och lärande

ökning av anslaget 26 488 000 euro

44100 Kollektivtrafik

minskning av inkomstbudgeten 615 000 euro

4200 Miljö- och byggnadstillsynscentralen

minskning av inkomstbudgeten 1 000 000 euro

4400 Stadsmiljösektorns stab

ökning av anslaget för investeringar 800 000 euro

4500 Affärsverket Esbo lokaler

minskning av intäktsmålet 7 000 000 euro

Balansenheter

Balansenheten Storå kern

minskning av inkomstbudgeten 2 700 000 euro

4

antecknar Esbo stads koncernrapport för januari–september 2023 för kännedom.

5

fastställer den bifogade ingående balansräkningen för 2023.

Fullmäktige:

Stadsstyrelsens förslag godkändes enhälligt.

Beslut

Stadsstyrelsen:

Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Bilaga

- 1 Osavuositarkastus Lokakuu 2023
- 2 OVK3_tulostavoitteet
- 3 Sitovat tasot Tuloslaskelma OVK3
- 4 Investointitulot EK OVK3
- 5 Investointimenot EK OVK3
- 6 Konserniraportti tammi-syyskuu 2023
- 7 Avaava tase 2023

Tilläggsmaterial

- Tarkastuslautakunnan lausunto valtuustolle vuoden 2023 kolmannesta osavuositarkastuksesta
- Revisionsnämndens utlåtande Svenskt sammandrag

För kännedom